

משיחות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ תבוא, ח"י אלול, ה'תשכ"ז

יוצא לאור לש"פ תצא, י"א אלול, ה'תשע"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

לזכות

החתן התי' שניאור זלמן והכלה מרת ביילא שיחיו

ברוק

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ז' אלול, ה'תשע"ז

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

חיים שאול וזוגתו מרת בלומא גיטל שיחיו ברוק

הרה"ת ר' יוסף יחיאל וזוגתו מרת דבורה צירל שיחיו ליפשיץ

ולזכות זקניהם

הרה"ח ר' משה לוי וזוגתו מרת טויבע ברכה שיחיו רובינשטיין

הרה"ת ר' שלמה זלמן וזוגתו מרת חי' לאה שיחיו ליפשיץ

מרת פרידא שתחי' לוי

ומגלגלין זכות ברכות האמורות ליום זכאי, והוא טו"ב אלול, ערב ח"י אלול, יום האור הולדת שני המאורות הבעש"ט ורבנו הזקן.

בברכה לבשו"ט בעניינים הכללים ובעניינים הפרטים ולכוח"ט לשנה טובה

מ. שניאורסאהן

ומגלגלין זכות .. ליום זכאי: תענית כט, א. וש"נ.

כְּפָלִים לְתוֹשִׁיָה

לאור בקשת והפצרת רבים, שלא הספיקו להשתתף

במבצע ההזולה הגדול על סט הספרים

„תורת מנחם – התוועדויות“

ה'ש"ת – ה'תש"ל (כרכים א – ס)

יוצאים אנו שוב במבצע

במחיר* של \$440

כנסו עוד היום לאתר, והזמינו את הסט שלכם:

www.lahak.org/shishim

או בטלפון: בארה"ב 718-604-2610; באה"ק 018-9606-03

תוקף המבצע עד עש"ק תבוא, יום הבהיר ח"י אלול ה'תשע"ז
(או עד גמר המלאי)

הספרים יחולקו אי"ה בין יו"ד שבט לט"ו בשבט ה'תשע"ח

(* המחיר לא כולל דמי משלוח.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ תצא, י"א אלול הבעל"ט – הננו מוציאים לאור בפעם הראשונה חלק מהתוועדות ש"פ תבוא, ח"י אלול, ה'תשכ"ז, אודות מלאות שבעים שנה להתייסדות ישיבת תומכי תמימים, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה – מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

עש"ק תצא יו"ד אלול, ה'תשע"ז,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2017 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5777 • 2017

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק“

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

[תרגום חפשי]

בקשר עם חתונת בנו החתן מר... ש"י עם ב"ג הכלה מרת... תח"י ביום ראשון הבא – ג' טבת, בשעה טובה ומוצלחת,

שולח אני לו ולזוגי תח"י איחוליי הטובים ביותר למזל טוב, מזל טוב. יתן השי"ת שיהא הבנין בנין עדי עד, מושתת על יסודות התורה והמצוה, כפי שמוארים בתורת החסידות – היא מסורת משפחתו החשובה.

חז"ל אומרים שמדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, ז.א. שהקב"ה מתנהג עם האדם כמו שהאדם מתנהג עמו, אלא שבה בשעה שכוחות האדם הינם מוגבלים – הכוחות האלקיים אין-סופיים הם, והשכר הוא במדה אלקית;

כיון שפעילותו רבת-השנים למען מוסדות ליובאוויטש ש"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ ז"ע יסד – הרי היא עבודה שמטרתה לקרב לבם של ישראל לאביהם שבשמים, וגורמת היא נח"ר רב לאבינו שבשמים, בטח יגמול לו השי"ת שכרו – בנח"ר רב מצאצאיו וצאצאי-צאצאיו שיחיו, נחת יהודי ונחת חסידותי, ובמדתו של הקב"ה – היא המדה האלקית הגדולה, והוא וזוגתו תח"י ירוו מזה מתוך בריאות ושמחה ומתוך הרחבה בגשמיות וברוחניות.

בהזדמנות זו אבקשו למסור פ"ש לחתנו הרב... ש"י, אף כי בלתי מכירו, כמו גם לכל שאר המחוננים שיחיו, בברכת מזל טוב.

ברכת מז"ט מז"ט.

ב

ב"ה, י"ז אלול תשי"ח

ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ

מוה"י משה יצחק ש"י

וזוגתו הרבנית מרת רבקה שתח"י

שלום וברכה!

נתקבל מכתבם ע"ד מלאות טו"ב שנה ליום הנשואין שלהם. ויהי רצון שעוד רבות בשנים יודיעו מתקופת יום הנשואין שלהם, ובעתם ובזמנם גם ע"ד הנשואין של ילידיהם שיחיו ומתקופת ימי נשואיהם הם.

וזכות הגדולה – עסקנותם בחינוך בני ובנות ישראל בקירוב לבם לאבינו שבשמים, תעמוד להם בכל האמור, ולהוסיף בברכות השי"ת והצלחתו,

ב

נדפסה בחשורה (העכט, תשס"א).

מוה"י משה יצחק.. הרבנית מרת רבקה: העכט, ניו הייווען. אגרות נוספות אליו – אג"ק חכ"ז אגרת י"ז, ובהנסמן בהערות שם. חכ"ט אגרת יא'קפה.

בס"ד. חלק משיחות ש"פ תבוא, ח"י אלול, ה'תשכ"ז.

בלתי מוגה

א. בנוגע למצות ביכורים – נאמר בהתחלת פרשתנו: "והי' כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה וירשתה וישבת בה", כפירוש רש"י: "שלא נתחייבו בביכורים עד שכבשו את הארץ וחלקוה", ואז – "ולקחת מראשית כל פרי האדמה (משבעת המינין שנשתבחה בהם ארץ ישראל¹) אשר תביא מארצך (מן המובחר דשבעת המינין גופייהו²) גו' ושמת בטנא והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך לשכן שמו שם".

והענין בזה ע"פ חסידות – כתורת הבעש"ט הידועה ומפורסמת³ שתוכנה שלאחרי שישנם הענינים שהקב"ה נותן מלמעלה, "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"⁴, באופן של מתנה וירושה ("אשר ה' אלקיך נותן לך וירשתה"), אזי צריך להיות ענין העבודה – שיש בזה מעלה לגבי הענינים שנותנים מלמעלה, כמובן ממארז"ל⁵ (שנוגע גם לפסק הלכה למעשה) "אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו" – "וישבת בה", להמשיך זאת בהתיישבות, "ולקחת גו' ושמת בטנא", להמשיך אורות בכלים, "והלכת אל המקום אשר יבחר ה'", שיהודי צריך לידע שהליכתו ממקום למקום היא באופן שמוליקים אותו מלמעלה, והכוונה בזה היא – "לשכן שמו שם", לפרסם שם אלקות כו'.

ב. והנה, שלימות העבודה ("וישבת בה גו' ושמת בטנא") היא באופן שנוגע (לא רק כללות הענין, אלא גם) פרטי הענינים דוקא, והיינו, שכל פרט ופרט עד לפרט ביותר קטן נוגע לשלימות העבודה.

ולדוגמא:

בנוגע לענין ההתבוננות – מבואר בשער היחוד⁶ שלא מספיקה התבוננות כללית, אלא יש צורך בהתבוננות פרטית דוקא.

וכן הוא בענין העבודה – שלא מספיקה תנועה כללית של

ח"מ ע' 344. וש"נ.

(4) נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.

(5) ב"מ לח, א.

(6) לאדהאמ"צ – בתחלתו, ובפ"ד.

(1) פרש"י עה"פ.

(2) פרש"י מנחות פד, ב.

(3) ראה כש"ט בהוספות ס"ג. וש"נ (נעתק

ב"היום יום" חי אלול). וראה גם שיחת ש"פ תבוא, כ"א אלול תשכ"ד בתחלתה (תו"מ

מסירות נפש וקבלת עול, אלא צ"ל קיום פרטי המצוות דוקא, היינו, כפי שרצון העליון מתלבש בפרטים דוקא, ועד"ז בנוגע לכל מצוה פרטית, שצריך לקיימה בכל פרטי.

ועד שניתוסף שלימות בקיום מצוה מצד ריבוי הפרטים דבנ"י — "ברוב עם הדרת מלך"⁷.

ועד שמצינו בנוגע למצות מילה [שעוד לפני מ"ת היתה כבר בדוגמת המצוות שלאחרי מ"ת⁸, שפועלים המשכת וחיבור הרוחניות עם הגשמיות, להמשיך קדושה בדבר הגשמי, שלכן אמר אברהם לאליעזר "שים נא ידך תחת ירכי ואשביעך", לפי שהנשבע צריך שיטול בידו חפץ של מצוה⁹, וקודם מ"ת הי' ענין זה רק במצות מילה (משא"כ במקלות של יעקב אבינו, שעל ידם פעל ההמשכה דתפילין¹⁰, שלא היתה בהם קדושה, אלא נשארו בגשמיותן כמקודם)], שיש מקום לדחות הענין ד"זריזין מקדימין למצוות"¹¹ (שלמדים¹² ממ"ש¹³ "וישכם אברהם בבוקר") כדי לקיימה באופן ד"ברוב עם הדרת מלך"¹⁴.

והרי "ברוב עם הדרת מלך" הו"ע שאין בו הגבלה, והיינו, שאין זה באופן שאם יש תשע מאות ותשעים ותשע אנשים, אזי חייב להצטרף כדי להשלים למספר אלף, משא"כ אם יש אלף אנשים בלעדו, אלא תמיד ניתוסף בזה עוד יותר, ללא הגבלה.

ועד"ז בנוגע לתורה — החל מכללות הענין דמ"ת, שבשביל זה הי' צורך בשלימות המספר דששים ריבוא בני¹⁵,

[ולהעיר, שענין זה נוגע לדינא גם לאחרי מ"ת, כפי שמצינו בגמרא במסכת כתובות¹⁶ (לענין הוצאת המת רח"ל): "נטילתה (של תורה) .. כשמת ותלמודו בטל) כנתינתה (מסיני) מה נתינתה בששים רבוא אף נטילתה בששים רבוא".

וכמו"כ ישנו הדין ש"הרואה אוכלוסי ישראל (חיל גדול של ששים רבוא) אומר ברוך חכם הרזים"¹⁷ — לא רק כשחשובים בעיניו כששים ריבוא¹⁸, אלא כמסקנת הגמרא שצ"ל ששים ריבוא בפועל ממש],

הוספה

א

בי"ה, נר חמישי דחנוכה, היתשי"ג
ברוקלין, נ"י.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור וכו'
מו"ה ... שי

שלום וברכה!

אין צוזאמענהאנג מיט דער חתונה פון אייער זון החתן מר ... שי עם ב"ג הכלה מרת ... תח"י דעם קומענדיקן זונטאָג ג' טבת, בשעה טובה ומוצלחת, שיק איך אייך זוגי תח"י מיינע בעסטע וואונשן למזל טוב, מזל טוב. השי"ת זאָל געבן אַז עס זאָל זיין אַ בנין עדי עד, געבויט על יסודות התורה והמצוה, ווי באַלויכטן אין תורת החסידות, וואָס איז די טראַדיציע פון אייער חשובע משפחה.

חז"ל זאָגן, אַז מדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, דאָס הייסט, אַז דער אויבערשטער פירט זיך מיט אַ מענטשן, ווי דער מענטש פירט זיך מיט אים, נאָר בשעת מענטשלעכע כוחות זיינען באַגרענצטע, זיינען די גיטלעכע כוחות אומבאָגרענצטע, און דער שחר איז אין [אַ] ג-טלעכער מאָס.

אַזוי ווי אייער לאַנגיעריגע טעטיקייט פאַר די מוסדות ליובאַוויטש וואָס כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע האָט געגרינדעט, איז אַן אַרבעט געצילט מקרב צו זיין לבם של ישראל לאביהם שבשמים, וואָס פאַרשאַפט פיל נחת אונזער פאָטער אין הימל, וועט השי"ת אייך זיכער באַלוינען מיט פיל נחת פון אייערע קינדער און קינדס-קינדער שיחיו, אידישן נחת און חסידישן נחת במדתו של הקב"ה — אין דער גרויסער גיטלעכער מאָס, און איר און אייער פרוי תח"י זאָלן געניסן דערפון געזונטערהייט און פריילעכערהייט, מתוך הרחבה בגשמיות וברוחניות.

באַ דער געלעגנהייט וועל איך אייך בעטן איבערגעבן אַ גרוס אומבאָקאַנטער ווייזע צו אייער איידעם הרב ... שי ווי אויך צו אַלע אַנדערע מחותנים שיחיו, בברכת מזל טוב.

בברכת מז"ט מז"ט.

א

חז"ל זאָגן, אַז מדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה: סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב ואילך.

(7) משלי יד, כח. וראה אנציק' תלמודית בערכו (כרך ד ע' קצה ואילך). וש"נ.
(8) ראה תו"מ חמ"א ע' 241. וש"נ.
(9) חיי שרה כד, ב"ג ובפרש"י.
(10) ראה זח"א קסא, ב ואילך.
(11) ראה אנציק' תלמודית בערכו (כרך יב ס"ע חט ואילך). וש"נ.
(12) פסחים ד, א. וש"נ.

(13) וירא כב, ג.
(14) ראה אג"ק ח"ד ע' קנד ואילך. וש"נ.
(15) ראה מכילתא יתרו יט, יא. דב"ר פ"ז, ח.
(16) יו, סע"א (ובפרש"י). וש"נ.
(17) ברכות נח, רע"א (ובפרש"י).
(18) ראה שם, ב.

והרי ענין הזקנה (שנשלם בגיל שבעים, שאז נעשה "זקן גמור") הוא — כמאמר⁴⁴ "זקן מי שקנה חכמה", ומובן, שאין הכוונה שהחכמה ש"קנה" מונחת ע"ג המדף... באופן שצדקתו עומדת לבניו אחריו... כי אם באופן שהחכמה פועלת בכל מציאותו, ועד שנעשה שינוי בגופו — שמלבינים שערותיו (כנ"ל), והיינו, שפעולת החכמה ניכרת (לא רק כאברי הגוף, אלא) אפילו בשערותיו שהם טפלים לבשרו ("את בשרו" — "הטפל לבשרו"^{45,46}).

ז. וכאן המקום להזכיר אודות הכינוס לרגל מלאות שבעים שנה להתייסדות ישיבת תומכי תמימים⁴⁷, שיערך ביום ראשון — שעם היותו למחרת ח"י אלול, הרי כיון שהתחלת יום ראשון היא מוצאי שבת, ובאופן שהענין דמוצאי שבת נמשך עד לרגעים האחרונים של יום ראשון (שלכן מצינו בו איסור תענית⁴⁸, כמו מוצאי שבת), לכן שייך גם הוא לח"י אלול.

ובודאי ייערך הכינוס באופן ש"ברוב עם הדרת מלך", ע"י ההשתתפות של כל אחד ואחד,

ולא לחשוב שגם בלעדו יהי "רוב עם", שהרי ידוע הפתגם⁴⁹ ש"רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר"⁵⁰ אבל הוא יאבד את הזכות כו',

אלא להתנהג באופן ד"תמים תהי' עם ה' אלקיך"⁵¹, "התהלך עמו בתמימות... ולא תחקור אחר העתידות"⁵²,

ובלשון הרמב"ם⁵³ "צריך כל אדם שיראה עצמו וכו' עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו וכו'"⁵⁴.

* * *

(44) קידושין לב, ב. (45) עירובין ד, ב. וש"נ. (46) חסר קצת (המו"ל). (47) ראה גם שיחת ש"פ שופטים שם. וש"נ. (48) ראה תענית כו, א. (49) ראה סה"ש תש"ב ע' 24. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ע' מז. חיי"ז ע' קצד. (50) אסתר ד, יד. (51) פ' שופטים יח, יג. (52) פרש"י עה"פ. — נת' בשיחת ש"פ שופטים הנ"ל ס"א (תו"מ שם ע' 331). וש"נ. (53) הלי' תשובה פ"ז ה"ה. (54) חסר הסיום (המו"ל).

וכן מצינו העילוי דעשרה מישראל לא רק לגבי תפלה¹⁹, אלא גם לגבי לימוד התורה, כמארז"ל²⁰ "עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרוי' ביניהם", כמבואר בארוכה באגה"ק²¹ [ולהעיר גם ממ"ש כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע ב"מודעה רבה" בנוגע לשמיעת קריאת התורה²²: "יזהרו על נפשם שלא לדבר ולשוח בעת קריאת התורה כו'", אפילו כש"יש עשרה זולתו שאזניהם קשובות לקול קריאת התורה"] — שבכל ענינים אלו מודגשת החשיבות של כל פרט ופרט.

וזהו גם תוכן הענין ד"בכל דרכיך דעהו", באכילתו ובשתיתו ושינתו כו' (כנ"ל ס"ה), והיינו, שנוסף לכך שמקיים כל התומ"צ, כולל גם מנהגי ישראל כו', שהם למעלה מ"כל דרכיך", נוגע גם פרטי עניני הנהגתו באכילתו ושתיתו כו' באופן ש"בכל דרכיך דעהו", ועד שזוהי "פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויין בה"²³ — כיון שבענין האחדות נוגע גם הפרט היותר תחתון.

ג. וענין זה מודגש עוד יותר בתורה, שבודאי שכל פרט ופרט שבה נוגע לשלימות התורה כולה — "תורה אחת"²⁴, "תורת ה' תמימה"²⁵.

וכמו בענין ד"תמים", בלי מום, שאפילו אם יש מום הכי קטן באצבע הקטנה שברגל, הנה אע"פ שהרגל הוא החלק התחתון שבגוף, וברגל גופא (שיש בו כמה אברים, כפי שנימנו במשנה²⁶) הרי זה בחלק הכי תחתון שבו, מ"מ, נוגע הדבר לכל מציאות הגוף (כולל גם הראש), שנקרא בעל-מום.

ובענין זה נכלל גם החיבור של נגלה דתורה עם פנימיות התורה — שזהו החידוש של ישיבת תומכי תמימים, שמטרתה "להיות תורת ה' תורה הנגלית ותורת החסידות תמימה"²⁷:

לא זו בלבד שלא מספיק ללמוד רק נגלה דתורה, ובהכרח ללמוד גם פנימיות התורה — שהרי לולי זאת חסר חלק שלם בתורה, אלא יתירה מזה, שצריך לחבר ולייחד נגלה דתורה עם פנימיות התורה (כנ"ל ס"ה), והיינו, שבלמוד נגלה דתורה ניכר שהוא לומד גם פנימיות התורה, ובלמוד פנימיות התורה ניכר שהוא לומד גם נגלה דתורה, כך, שלימוד

(19) ראה שם כא, ב. וש"נ. (20) אבות פ"ג מ"ו. — פרק דשבת זו. (21) סכ"ג. (22) אג"ק שלו ח"א ע' קעז ואילך. וש"נ. (23) ברכות סג, א. וש"נ. וראה גם קונטרס עה"ח פכ"ב-כג. (24) בא יב, מט. ועוד. (25) תהלים יט, ח. (26) אהלות פ"א מ"ח. (27) שיחת ליל שמח"ת תרנ"ט — סה"מ תרנ"ט (הוצאת תשע"א) בהוספות (ע' רצה). וש"נ. וראה גם קונטרס עה"ח פכ"ב-כג. (28) בא יב, מט. ועוד.

פנימיות התורה הוא לא רק הוספה בכמות הלימוד, אלא גם באיכות הלימוד — שבנגלה יהי ניכר ונרגש הפנימיות וכו'²⁸.

ד. והענין בזה:

כשעוסקים רק בלימוד נגלה דתורה, הנה כיון שהעסק הוא בהבנת סברות בעניני העולם, כמו "המחליף פרה בחמור"²⁹ וכיו"ב, אזי יכולים לשכוח ח"י אודות "נותן התורה" — שלכן צריך להיות הענין ד"ברכו בתורה תחילה"³⁰, וכללות הענין דלימוד התורה צריך להיות לאחרי התפלה דוקא³¹.

וזהו תוכן הענין דלימוד פנימיות התורה — ע"ד "ברכו בתורה תחילה" — דכיון שעוסק בלימוד עניני אלקות, לא שייך שישכח אודות הקב"ה (וע"ד שמצינו לענין בדיקת חמץ³²: "הוא עצמו מחזר עליו לשורפו מיכל קאכיל מיני" (בתמי)) — אע"ג דבעלמא גזרינן בדבר שעסוק בו שלא יושיט לפיו, הכא בבדיקת חמץ ליכא למיגזר, דהוא עצמו כל עסקו זה בחמץ אינו אלא מחזר עליו לשורפו אין לך זכרון לאיסור גדול מזה).

ולכן, ע"י לימוד פנימיות התורה, הנה גם בלימוד נגלה דתורה לא ישכח שזוהי תורתו של הקב"ה — כנוסח ברכת התורה: "נתן לנו את תורתו", והיינו, שזוהי התורה שלומד הקב"ה, והרי כל אחד מבין גודל ריחוק הערך בין הלימוד שלו ללימוד של הקב"ה, ואעפ"כ הוא מברך ש"נתן לנו את תורתו", היינו, שבלמודו בסברות של אביי ורבא ה"ה לומד בפועל תורתו של הקב"ה — שהרי אמירת ברכה אינה אלא על דבר שישנו בפועל, כמו ברכת הטוב והמטיב, שאין מברכים אותה על טובה שתהי' בעתיד, אלא על טובה שישנה בפועל, וכן בנוגע לברכת הנהנין, שאין מברכים אותה על דבר שבכחו ליהנות ממנו, אלא על דבר שנהנה ממנו בפועל, ומזה מובן גם בנוגע לברכת התורה, "אשר נתן לנו את תורתו" — שהענין בנגלה דתורה שלומד בפועל הוא תורתו של הקב"ה. וכאשר לימוד התורה הוא באופן כזה — הרי זה פועל על כל היום כולו, שהנהגתו תהי' באופן ד"בכל דרכיך דעהו".

ה. וענין זה קשור במיוחד עם יום ח"י אלול — שקשור עם התייסדות ישיבת תומכי תמימים³³.

(28) ראה גם תו"מ חמ"ח ע' 431. וש"נ.
(29) ב"מ ק, רע"א (במשנה). וש"נ.
(30) נדרים פא, א. וש"נ. וראה לקו"ש חט"ו ע' 3. וש"נ.
(31) ראה לקו"ת ברכה צו, ב. ובכ"מ.
(32) פסחים יא, א ובפרש"י.
(33) סה"ש תשי"ב ע' 133. "היום יום" טו אלול. ובכ"מ.

ובפרטיות יותר — הנה התחלת ההתייסדות היתה ביום ט"ו אלול³³, שבו היא שלימות הלבנה (קיימא סיהרא באשלמותא³⁴) דחודש אלול.

והענין בזה:

ענינו של חודש אלול — שבו מודגש ענין התפלה, שהרי אפילו משה רבינו, שענינו תורה, כמ"ש³⁵ "זכרו תורת משה עבדי", עסק אז בעיקר בענין התפלה³⁶.

וכיון שמדתו של משה היא מדת האמת³⁷, ועיקר ענינו הו"ע התורה, הרי מובן, שגם תפלתו היתה קשורה עם ענין התורה — תפלה שבתורה או תורה שבתפלה, כמו ספר תהלים³⁸, שהוא א' מכ"ד ספרים שבתורה, וענינו תהלות ותשבחות (תפלה), ובכללות יותר: תפלה ענינה "דע לפני מי אתה עומד"³⁹, ובתורה גופא הרי זה הענין של פנימיות התורה — "דע את אלקי אביך"⁴⁰.

וזוהי השייכות של התייסדות ישיבת תומכי תמימים לט"ו (השלימות של חודש) אלול — כיון שבחודש אלול מודגש החיבור של תורה ותפלה, בהתאם לענינה של ישיבת תומכי תמימים לחבר נגלה דתורה עם פנימיות התורה, תפלה שבתורה.

ו. והדגשה מיוחדת בשנה זו — שבו מלאו שבעים שנה להתייסדות ישיבת תומכי תמימים.

והענין בזה:

איתא במשנה⁴¹ "בן שבעים לשיבה", וכמדובר בהתוועדות הקודמת⁴² אודות הנוסחא שהובאה בפירוש רש"י: "לשיבה זקן גמור הוא, שנתלבנו רוב שערותיו, כי היכי דאשכחנא בר' אלעזר בן עזרי' בברכות⁴³ דהדרי ל' תמניסר (ח"י) דרי שערות לבנות של זקנה, וקאמר .. הרי אני כבן שבעים שנה".

(34) זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א.
(35) מלאכי ג, כב.
(36) לשלימות הענין — ראה שיחת ש"פ נצו"י ס"ח ואילך (תו"מ ח"ג ע' 392 ואילך).
(37) ראה ב"ב עד, א. סנהדרין קי, סע"א ואילך. קיא, סע"א. שמו"ר פ"ה, יו"ד. תנחומא שמות כח. קרח יא. ועוד.
(38) ראה גם תו"מ חמ"ז ע' 38. וש"נ.
(39) ראה ברכות כח, ב.
(40) דברי הימים"א כח, ט.
(41) אבות ספ"ה.
(42) שיחת ש"פ שופטים סי"ג (תו"מ ח"ג ע' 332).
(43) כח, רע"א.